

O.K. Corral

Det ville vesten e et uttrykk så stamme fra erobringen av det vestlige Nord-Amerika i perioden 1848 te 1890. Romaner, tegneserier og filmer med episoder fra denne tiå har gjort uttrykket kjent – skarpe skudd og nådeløse revolvermenn har skapt et drøss av myter og historier fra det tøffe livet på prærien.

Mitt fysiske møte med Det ville vesten kom i 1953. Eg va 6 år og fekk lov te å kjøba Vill Vest – et tegneserieblad i sjekkhefteformat så kosta 30 øre. (Liga møyje så et brød.) Helten va kaptein Miki i Nevada Rangers, det vil sei han blei ikkje kaptein før i nummer 12. Når me nerder i tegneserieverdenen har quiz, e det bra å huska at Vill Vest nummer 1 hette Fortet i Nevada, nummer 2 hette Mesterskytteren, nummer 3 Fortet brenner – og så vidare.

Bladet Texas kom i ståande A5-format fra 1953 og hadde heltar som sheriff Buck Jones og Kit Carson. Både Vill Vest og Texas blei gitt ud av forlaget Se-Bladene så hadde kontor i Tanke Svilands gate i Stavanger.

Et aent cowboy-blad i sjekkhefteformat va Hoppalong Cassidy så blei gitt ud i kun to år – 1954 og 1955. Te og med legendariske Illustrerte Klassikere – de 10 fysiske numrene blei gitt ud av Se-Bladene fra 1954 – hadde historier fra Det ville vesten: Nummer 10 Buffalo Bill og nummer 15 Ville Bill Hickok.

Fun fact: Revolvermaen Hickok ville aldri sidda med ryggen mod dørå då han spelte poker i saloonen, av frykt for å bli skutt i ryggen. Men 2. august 1876 i gullgraverbyen Deadwood i Sør-Dakota fekk han den stolen han mislikte, og ingen ville bytta plass. Inn dørå kom Jack McCall, og han gav Hickok någen saftige kuler i ryggen. Dermed fekk me uttrykket «Dead Man's Hand» i poker. Då han blei skutt, satt Wild Bill Hickok med to par i bare svarte kort – kløver ess og spar ess, kløver 8 og spar 8.

Men ingen av de klassiske tegneseriebladene fra 1950-talet omtalte någen gang den mest kjende skydeepisoden i Det ville vesten – det va det Lucky Luke så gjorde på ein humoristiske måte for rundt 20 år siden. Det dreie seg selvfølgelig om duellen i O.K. Corral.

Skuddvekslingen fant sted i Tombstone i Arizona cirka klokka 3 om ittemiddagen onsdag 26. oktober 1881. Deltagerne i duellen va ni personer så va godt vande med skydevåben. Lovens håndhevere va tri brødre – politisjef Virgil Earp, spesialpoliti Morgan Earp og spesialpoliti Wyatt Earp, pluss kompisen Doc Holliday, nylig udnevnt te midlertidig politi.

Mod disse fira sto fem personer fra ein gjeng så bare blei kalt The Cowboys – det va brødrene Ike og Billy Clanton, brødrene Tom og Frank McLaury i tillegg te Billy Claiborne.

At Cowboys-gjengen va kvegtyver og dreiv med aen kriminell virksomhed, va sikkert nok – men situasjonen mellom duellantene va ikkje så sort/kvitt så ein skulle tro. Earp-brødrene benytta seg ofte av sine sherifstjerner for å oppnå fordeler i gambling og forretninger, mens kvegtyvene blei sett på som passe ufarlige – de va bare ude itte litt spenning.

Men då brødrene Earp blei litt for interesserte i The Cowboys sine ulovlige aktiviteter, svarte de lovløse med tydelige trusler om å ta livet av både Virgil, Morgan og Wyatt.

Natt te 26. oktober kom The Cowboys i kraftig kranjel med Earp-brødrene i Tombstone. Det blei satt te livs ein del alkohol, og inne på ein saloon sa Ike Clanton te Wyatt Earp: «Du kan stola på at eg komme og tar deg når det blir morning.»

I ein aen saloon satt cowboyene Ike Clanton og Tom McLaury og spelte kort med sheriff Johnny Behan og politisjef Virgil Earp (!).

Det tog tid å sova ud rusen, så det blei ittemiddag før vitner så Cowboys-gjengen samle seg i et 6–7 meter bredt smug rett ved O.K. Corral, der de kom med høylydte trusler mod lovens menn. (Corral betyr innhegning for kveg eller hestehage.)

Då kom tri stk. Earp og ein Holliday gåande ner hovedgådå Allen Street. Sheriff Behan kom bort te de og ba de snu, hvis de ikkje ville bli drept. Men de gjekk vidare og stilte seg opp – bare et par meter foran The Cowboys.

30 skudd gjekk av på 30 sekunder – det e uvisst kem så begynte. Ike Clanton og Billy Claiborne va ubevegna (!) og klarte å stikka vekk. (De blei begge skutt og drept seinare.) De tri andre cowboyane blei drept. Virgil og Morgan Earp fekk skuddsår i henholdsvis leggen og skulderen, mens Doc Holliday fekk et streifskudd i hoftebeinet. Wyatt Earp va uskadd.

Seinare blei Virgil skutt og delvis lam, mens Morgan blei myrda. Wyatt sørgde for å hevna brødrene ved å dreba adle han trodde va involvert i de to hendelsene. Doc Holliday døde av tuberkolose i 1887, mens Wyatt Earp presterte å holda seg i live heilt te 1929.

Duellen i O.K. Corral e fortsatt god underholdning. Herved anbefales Hollywood sine versjoner av historien – Hour Of The Gun fra 1967 med James Garner og Jason Robards, Tombstone fra 1993 med Kurt Russel og Val Kilmer, og Wyatt Earp fra 1994 med Kevin Kostner og Dennis Quaid – som henholdsvis Wyatt Earp og Doc Holliday.

Dette e jo pensum for oss så vokste opp i Folken.